

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
manè discutienda in Scholis Medicorum, die Mercurii decimâ-quartâ mensis Maii, anni M. DCC. XLIX.

M. JOANNE-FRANCISCO ISEZ,
Doctore Medico, Præside.

Deceditne aliquid Venustati diuturniore somno?

I.

TRIA sunt corporis bona, Sanitas, Robur, Pulchritudo. Sanitas in facultate corporis aptâ omnibus actionibus perfectè exercendis consistit. Perfectissimam valetudinem sequuntur Robur, Pulchritudo: Hæc enim est dispositio quædam ex optimâ corporis constitutione orta, sensui grata; quæ in muliere venustas, in viro dignitas dicitur: Nec

enim fucatam & mangonum propriam quærimus, quæ peregrinis nugis & artificio omni adſciſcitur; ſed veram, germanam, quæ nativis exurgit coloribus, lineiſque mirâ proportione coaleſcentibus. Hæc non una eademque omnibus; Æthyopes vultûs nigrorem, cum ſimis naribus; Perſæ ejuſdem albedinem, aduncum naſum commendant; quibuſdam pallor ad decus conferre creditur. Ferè omnes eximiâ formâ fœminam putant, in quâ mixtæ candidiore, ac tenui rubore genæ nativum roſarum ſplendorem referunt; ſubtilia labra, tenuique inſterſtitio diſtincta, genarum purpuram vincunt; dentium ſeries ordinata niveum repræſentat colorem; nares paululùm inflexæ ſunt; oculi magni, cærulei, flagrantes, & puro lumine ſuffecti, quorum geminos orbes hiſpidus ſuperciliorum coronat arcus; frons mediocris magnitudinis; menti, gutturis, colli habitioris lactea cutis, quæ propiùs inſpecta juvenili rubore ſuffunditur; aptus denique reliquarum partium commenſus. An ad pulchritudinem corporis proceritas requiritur?

II.

PULCHRITUDO perfectio quædam eſt, cui ex minimo defectu labes inuritur. Si eam conſervandam ſuſcipis, ſi pulchritudinis autumnum pulchrum præſtare cogitas, fugacem retine, ne ejus gratia temporis lapſu præproperè deſloreſcat. Quibus tandem artibus? Mediocrem corporis habitudinem conſervando cum coloris ſuavitate conjunctam; cavendo fœdos colores qui faciem deturpent, maciem larvalem, nimiam pinguedinis molem, athletarum habitum, qui formoſorum numero eximuntur. Vitium omne vitabitur ſanguine tùm quantitate, tùm qualitate laudabili, excrementorum abſentiâ. Sanguis per totam corporis molem diffuſus, partium minimarum intertrimentis reparandis par, ἐυσαρκίαν ſuggeret; tenuis, purus, calidus, ἔυχροιαν cuti, præcipuè faciei, quæ ſubtilior eſt, conciliabit, ex illius nativo candore, & ſubjecti cruoris rubore ſimul commixtis genitam, præſertim ſi omnis generis ſupervacanea ritè eliminentur; alioquin erit vultus veluti nitentis, craſſo oleto in inteſtinis diutiùs morante, utrâque bile ſuppreſsâ ictero turpi fœdabitur; ſero ſubſiſtente pallebit; halituoſo vapore intùs cohibito erit ſubtumidus, & ἐφθότητα præ ſe feret. Probi igitur, & cum dignitate munus ſuum obeuntis erit Medici, fœminis, quibus cura ſui cultûs eripi non poteſt, eas artes præſcribere, quibus alimentorum probè concoctorum diſtributio, excrementorum excluſio promoveantur. Ad hæc ſomnum longiorem conferre aſſeret nemo, qui vel à limine Medicinam ſalutaverit.

III.

CUM fieri non poſſit ut perpetua ſit ſenſûs agitatio, propter nimium ſpirituum exhauſtum, cuicumque ſenſus ineſt, eidem & ſomnum ineſſe neceſſum eſt. Hic non unius cujuſpiam privati ſenſûs

affectio est, sed communis & principis, ad cujus vacationem sequitur cessatio incitationis, & motionis aliorum sensuum: Scilicet ubi primum sentiendi instrumentum, nempè cerebrum, spiritibus propè defectum est, nullosque vel paucissimos ad sensuum officinas valet transmittere, considentibus nervorum fibris, cerebri aditu prohibentur objectorum impressiones, somnusque obrepit, in quo sensus omnes vacationem quandam obtinent cunctis animantibus concessam, ad quietem & incolumitatem. Quocircà inanitio & defatigatio somni naturalis causa est; ac proindè vigiliis & multâ exercitatione fessos arctior solitò somnus complectitur: Non naturalis censendus est qui oppleto fit cerebro, vel halituoso quodam vapore, vel humore copioso, quo non solùm primus sensus offunditur, sed & aliæ Facultates consopitæ jacent. Qui absolutâ concoctione protrahitur, quamvis solutu facilis, longior est; tuncque non est ampliùs quies lassi, sed sepultura corporis suffocati; non reparatio, sed spiritûs propemodùm extinctio.

I V.

SOMNUS diuturnior non solùm vim vitæ imminuit, à quâ infelicior deinceps expectanda concoctio, sed etiam succorum ad alendum necessariorum distributionem, excrementorum corpori noxiorum expulsionem remoratur. His quippè sentiendi movendique vires in subsidium venire & opem ferre solitæ tunc temporis feriantur: Ipsaque corporis contenta nullo motu concitata minùs expeditè trahenti, pellentique cedunt. Quid indè? Depravata nutritio, cachexia, purpureo sanguinis honore fœdato perit roseus cutis color, facies evadit flava, lurida, pallida, mortuorum haud dissimilis, aut saltem veluti per horas umbris territa larvalibus; impetu facto noxii humores effrænati omnes corporis partes invadunt. Lumina ferè carent lumine, quæ, stygiæ vice paludis, volvunt lachrymas per tenebras. Nasus muco plurimo obsitus angustatur olfactui. Os est labris plumbeum, gingivis purulentum, dentibus buxeum, quod spurcat frequenter exhalatus è concavo molarium computrescentium mephiticus odor. Taceo quòd decidit honor humeris, decor brachiis, robur lacertis. Animalia quæ conviviis comparantur ut facilè pinguescant, immota in obscuro continentur. Quarumdam fœminarum, quæ se tenebris dicaverunt, & sine ullâ exercitatione jacent, tumor pigrum corpus invadat, & iners sagina succrescat, fœdæ tamen videbuntur; quippè non speciosior illis, quàm morbo pallentibus, color est, languidæ & evanidæ albent, & in vivis caro morticina est.

V.

VIS pulchra videri, vis pubertatem diù servare, & splendere etiam tempore alieno, somno adhibeas modum, eum nocturno tempore capias, diurno vigiles; nec lucis noctisque pervertas officia. Quid juvat ad formæ elegantiam alto Sole semisomnem jacere, medio die

vigiliam incipere, qui & multis tempus est Antelucanum? Quid juvat diem totam stertere, & ad faces & cereos vivere? Non oportet somnum refectioni necessarium, plenam esse corporis solutionem, sed tantùm remissionem; alioquin iners calor, spiritus ignavi ad omnes naturæ functiones segniores evadunt; corpus universum languidum, molle, infirmumque redditur: Hinc cruditates, obstructiones, & excrementorum proventus, quæ omnis generis morborum causæ sunt proximæ; cum quibus quomodo cohærere possit venustas non video. Hinc mulieribus quamplurimis unum est institutum, una cura corpus excolere, ac longâ formam quærere desidiâ, dum de singulis capillis in consilium itur, ne quis extrà ordinem jaceat, dum in orbem & annulos volvuntur, dum aut disjecta coma restituitur, aut deficiens hinc atque indè in frontem compellitur. His accedunt Pictorum artes & præstigiæ, ut insidiosis coloribus pulchritudinem mentiendo aliquandiù spectantium oculos fallant. Quare suus fuit, eritque honos cerussæ, radici anchusæ, fuco, cocco, purpuræ, ostro, quorum vel similium pulveres oleo odorato permixtos, detersæ priùs faciei illinunt, & fucum facientes deformitatem abscondunt, quam possent emendare moderatâ vigiliâ, quæ vim vitæ partibus intimis quasi sopitam & torpescentem excitando, foras evocando, diffundendo, alimenti distributionem, excrementorum, omniumque supervacaneorum expulsionem juvaret, à quibus pendet vera & germana, nec indigna Medici curâ, Pulchritudo.

Ergò decedit aliquid Venustati diuturniore somno.

Proponebat Parisiis JOANNES MAC-MAHON, Laonensis in Hiberniâ, Doctor Medicus Remensis, Nosocomii Regii Neo-Brisacensis Medicus ordinarius, nec non Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1749, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1749.